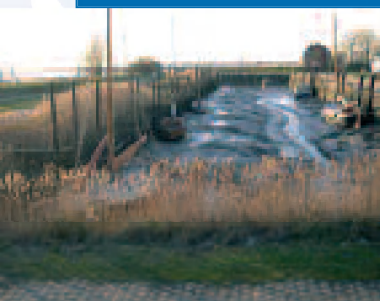

IN DIT NUMMER

EMILE VERHAEREN: SCHELDEZON, SCHELDEDICHTER
150 jaar geleden werd
Emile Verhaeren geboren:
een portret **pag. 4**

MENSELIJK INGRIJPEN BEÏNVLOEDT DE GETIJBE- WEGING

Het tweede onderzoek van
Zeekennis gaat dit keer
over het getij
en de rol van de mens
daarin **pag. 6**

RUBRIEKEN

Scheldemonitor: **pag. 3**

Gespot!
Amos **pag. 5**

ScheldeNieuws **pag. 7**

Wonen en werken:
Waterfront, met
zicht op Zeeland **pag. 8**

Windows op de Schelde Ontwikkelingen bij het loodswezen

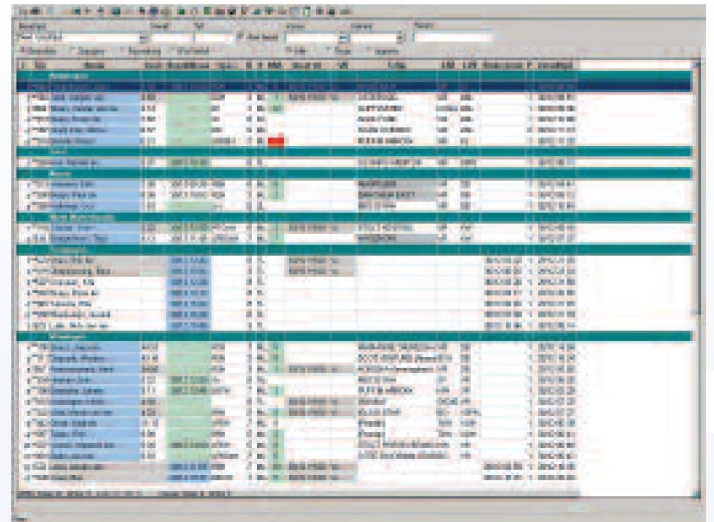
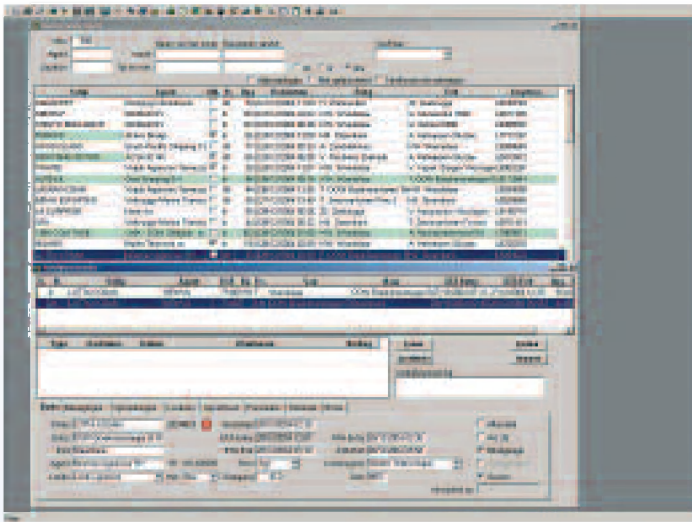

Varen op de Westerschelde is een riskante onderneming, als je niet bekend bent met getijdestromingen en de precieze ligging van geulen en zandbanken. Daarom begeleiden Nederlandse en Vlaamse loodsen, al sinds jaar en dag, alle passerende zeeschepen op de Westerschelde. Onderlinge naijver lag daarbij tot voor kort op de loer, maar met de komst van het Loodswezen Informatie Systeem 21ste eeuw (LIS21) lijken deze strubbelingen definitief tot het verleden te behoren. De Schelde Nieuwsbrief sprak hierover met twee ingewijden: de heer Luc VanZandycke, Kapitein ter lange omvaart en projectmanager LIS21 bij het Vlaams Loodswezen en de heer Hans Voskuil, registerloods bij het Nederlands Loodswezen regio Scheldemonden en werkzaam voor projectbureau LIS.

Een van de meest ingrijpende gebeurtenissen tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden was ongetwijfeld de afsluiting van de Schelde in 1585. Amsterdam komt daardoor tot bloei en dit markeert het begin van de Gouden Eeuw in de Noordelijke Nederlanden. Pas in 1792, na de overerving van de Zuidelijke Nederlanden door de Fransen,

komt aan de voor Antwerpen catastrofale maatregel een eind. Direct na de Belgische opstand van 1830 sluit Nederland echter opnieuw de Schelde af, om die blokkade pas na druk van de grote mogendheden op te heffen. Bij het Scheidingsverdrag tussen Nederland en België van 1839 wordt de vrije vaart door de (Wester-)Schelde definitief geregeld.

Beide naties bedingen daarbij een vrije loodsdienst en tot 1944, als de Engelsen komen, bekampen beide loodsdiensten elkaar op het water. "Toen drong het besef door dat beide partijen tot elkaar veroordeeld zijn, en er maar beter het beste van konden maken", aldus de heer VanZandycke. Na de tweede wereldoorlog gingen volgens VanZandycke

Impressies van het informatiesysteem

daarom beide loodsdiensten samenwerken met één beurtrol, een lijst waarop geregeld werd wie wanneer ging loodsen, ongeacht de loodsdienst waar ze voor werkten. Later, in de jaren '50, voorziet het Scheldereglement in een verdeel-sleutel tussen beide loodsdiensten, die nog steeds geldt: het Vlaams Loodswezen neemt 72,5% van alle loodsdiensten van en naar Gent of Antwerpen voor haar rekening, de resterende 27,5% valt toe aan het Nederlands Loodswezen. De overige havens in Nederland en België worden door het eigen loodswezen van het desbetreffende land aangedaan.

NAAR EEN GEAUTOMATISEERD SYSTEEM

Ongeveer 97% van alle schepen die de (Wester)Schelde opvaren is 'loodsplichtig'. "Dit komt neer op zo'n 50.000 loodsbevingen per jaar, of 150 schepen per dag, wat de Schelde een van de meest drukke vaar-routes ter wereld maakt", zo vertelt de heer Voskuil.

Alle loodsbewegingen zijn ingebed in een complexe computer gestuurde administratie, het LIS, dat zijn oorsprong kent in Antwerpen. Naar aanleiding van een achterstand in de facturatie van de loodsgelden werd hier in 1985 een programma in gebruik genomen dat automatisch facturen printte als de benodigde informatie

over afgelegde loodstrajecten was ingevoerd. Tussen 1988 en 1999 werd het systeem verschillende keren uitgebreid. Er kwam een koppeling tot stand met het Informatie Verwerkend Systeem Schelde-Radar-Keten (IVS-SRK), een systeem voor alle scheepsbewegingen, en met het Enigma-systeem dat in Gent gebruikt werd. Omdat het Windows besturingssysteem in de tweede helft van de jaren '90 de wereld veroverde, stapte het Loodswezen over op een Windows platform, Windows NT. Ook het Nederlands Loodswezen regio Scheldemonden in Vlissingen ging het LIS gebruiken vanaf 1998. Een jaar later staken het Vlaamse en Nederlandse Loodswezen de koppen bij elkaar voor een gezamenlijke analyse voor de toekomst. In samenwerking met een softwareontwikkelaar, bekend met de allerlaatste ICT ontwikkelingen, werd het oude LIS vervangen door LIS21, een programma dat klaar is voor de 21ste eeuw.

LIS21 VOLGT DE MENSEN, NIET HET IJZER!

Het LIS21 registreert werkelijk alles van de loodsen in werktijd, vanaf hun eerste werkdag tot aan hun pensioen, vult Van Zandycke aan. "LIS21 volgt de mensen, niet het ijzer (nvdr: de schepen)". Dit is volgens Van Zandycke het grote verschil tussen LIS21 en zijn voorgan-

gers. Vroeger werd het aantal prestaties van de schepen, naar en van de havens van Antwerpen en Gent, handmatig bijgehouden via een twintigtal lijsten. LIS21 genereert deze verdeling echter automatisch waardoor de afwijkingen op het Scheldereglement nihil zijn.

Ook voorziet het systeem sinds 2003 in de beurtrol en inzet van loodsen voor het Nederlands Loodswezen regio Scheldemonden. Verder zijn vele gegevens digitaal op te vragen zoals de inzet van loodsen, de geloodste uren en het verloftegoed van de loodsen. Bij het openen van het programma verschijnt tenslotte een pop-up menu dat meldt wanneer het reddingsvest omgeruild dient te worden of wanneer een keuringsdatum is verlopen. De loodsvaartuigen op zee worden in 2003 van LIS21 voorzien. Het systeem werkt daarmee van Antwerpen tot de loodskruisposten op zee, dit is een officieel begin-/eindpunt van een loodsreis en ligt op de grens van het loodsgebied, waarbij medewerkers van beide loodsdiensten in alle tussenliggende havens gegevens invoeren. Het toewijzen van loodsen en het afdrucken van loodscertificaten gebeurt sindsdien op de brug, waarbij de loods altijd over de meest recente loodsreis-gegevens beschikt.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Is daarmee het informatie-systeem voltooid? Kunnen Van Zandycke en Voskuil nu op hun lauweren rusten? Niets is minder waar, want LIS21 is steeds in beweging. Zo kunnen scheepsagenten sinds kort (begin april 2005) loodsgerelateerde informatie via een SMS-bericht ontvangen. Ook wordt gekeken naar de ontwikkeling van een klachtenmodule om klachten van klanten op te volgen, er loopt een project rond de posities van zeeschepen, het registreren van vervoer van loodsen behoeft een beter inzicht en de gegevensuitwisseling met de haveninformatie-systemen behoeft verbetering. Kortom, ook in 2005 werken beide loodswezens hard aan de optimalisering van LIS21. En inmiddels openen zich ook andere vergezichten. LIS21 was de eerste aanleiding voor het Vlaams en Nederlands Loodswezen om echt samen te werken. Dat verloopt dermate goed dat nu reeds beslist is om de Unie van Loodsdiensten Scheldemonden op te richten. Volgende stap is het vervangen van de zeegaande loodsvaartuigen door één nieuw type voor beide loodsdiensten. Wie had dat in 1585 durven voorstellen. (SDF)

MEER INFORMATIE:

smsinfo@loodswezen.be

Ongeveer 97% van alle schepen op de Westerschelde is loodsplichtig

Scheldemonitor: Zoetwater metingen verdiepen ecologisch inzicht

Kenmerkend voor een estuarium is de zoutgradiënt die ontstaat door menging van zoet en zout water. Veel dier- en plantensoorten kunnen slechts leven in water met een zoutgehalte dat schommelt tussen bepaalde maximum- en minimumwaarden. Als bijvoorbeeld plankton bij zware regenval wegspoelt van een zoet naar een brakker milieu dan sterft het in die zoutere omgeving. Wijzigingen in het zoutgehalte kunnen vaak veranderingen in het voorkomen van organismen verklaren, dat is een belangrijke reden om het zoutgehalte in het estuarium op bepaalde plaatsen te meten.

Om wijzigingen in het zoutgehalte te kunnen verklaren zijn (naast gegevens over de getijdendoordringing) gegevens over

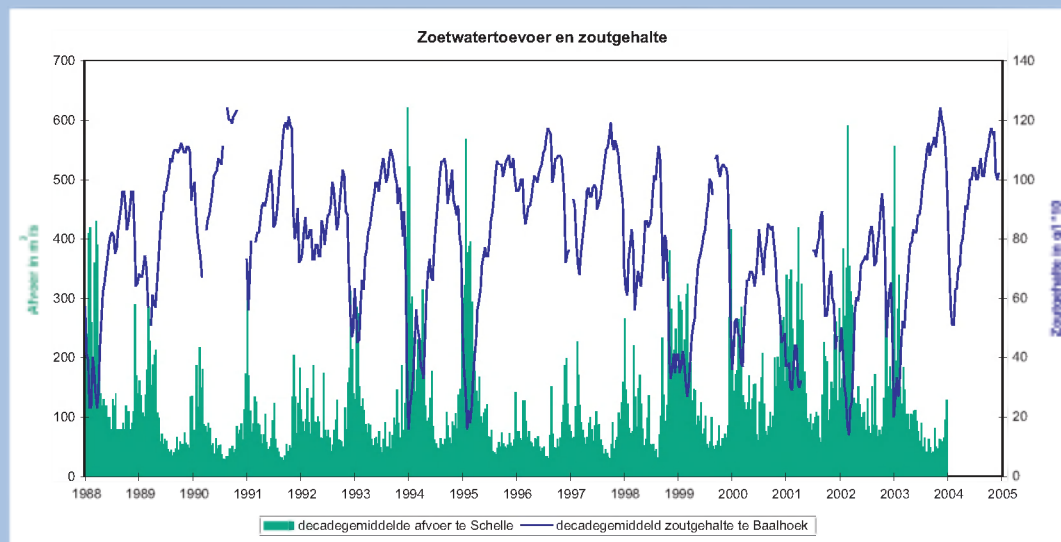
de zoetwatertoevoer naar de Westerschelde vereist. De afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onder-

zoek (afdeling Waterwegen en Zeewezen) meet de zoetwatertoevoer vanuit de Antwerpse havendokken en de Zeeschelde

en de Meetinformatiedienst Zeeland vult dit aan met metingen bij de spuisluis bij Bath en sinds enkele jaren ook bij het kanaal Gent-Terneuzen. Ter illustratie een grafiek die de zoutgehalten gemeten bij Baalhoek (in het oosten van de Westerschelde) weergeeft en de zoetwatertoevoer bij Schelle. In de winterseizoenen valt meer regen, het is duidelijk in de grafiek af te lezen dat de zoetwatertoevoer dan stijgt en het zoutgehalte daalt.

Een concrete toepassing van zoetwater metingen is de studie naar het verdwijnen van de grote kokkel- en mosselbanken die vroeger tot aan Saeftinghe in de Westerschelde lagen. De studie zal proberen vast te stellen of grote veranderingen in het zoutgehalte deze verdwijning (deels) kunnen verklaren.

www.scheldemonitor.be/
www.scheldemonitor.nl geeft informatie over monitoringsprogramma's

Emile Verhaeren: Scheldezoon, Scheldedichter

Op 21 mei 2005 is het exact 150 jaar geleden dat de Franstalige Vlaamse dichter Emile Verhaeren het levenslicht zag (1855-1916). Zijn omvangrijke oeuvre, gekenmerkt door verscheidene stijlen en een intense liefde voor Vlaanderen, is bekend over de landsgrenzen heen. Zijn geboortedag wordt dan ook uitgebreid gevierd, en zeker in zijn geboortedorp Sint-Amands.

Emile Verhaeren, voluit Emile Adolphus Gustavus Verhaeren wordt op 21 mei 1855 geboren te Sint-Amands in een welgesteld gezin. Emile en zijn vijf jaar jongere zus Maria worden Franstalig opgevoed, maar op school spreekt hij Nederlands. Wanneer hij op 11-jarige leeftijd op internaat gaat, wordt ook op school zijn voertaal Frans. Na de middelbare studie gaat Emile in Leuven rechten studeren. Het is in de salon van zijn stagebegeleider, gerenommeerd strafpleiter Edmond Picard, dat de jonge Vlaming voor het eerst kennismaakt met schrijvers en kunstenaars.

Het verlangen om zijn toga aan de haak te hangen en schrijver te worden groeit. Kort daarop beslist hij zijn leven te wijden aan de kunst en literatuur.

HANDGEKLAP EN BOEGEROEP

In zijn eerste artikels brengt Emile veelbelovende kunstenaars onder de publieke aandacht. Zo steunt hij ondermeer James Ensor wanneer diens werk op weinig enthousiasme wordt onthaald. Zijn vriendenkring telt dan ook een groot aantal bekende kunstenaars en schrijvers waaronder Edgar Degas, Auguste Rodin, Henry Van de Velde, Georges Roden-

bach en Maurice Maeterlinck. In 1883 publiceert hij zijn eerste dichtbundel: *Les Flamandes* waarin hij het Vlaamse land uit zijn geboortestreek beschrijft. Dit werk wordt om zijn naturalistische inslag erg geapprecieerd in de toenmalige avant-garde kringen, maar verafschuwd in het katholieke milieu. Samen met de pastoor van Sint-Amands proberen zijn ouders de volledige oplage te kopen en te vernietigen om zo het werk uit omloop te halen. De combinatie van een vergelijkbare reactie op zijn tweede bundel en de dood van zijn beide ouders, inspireert Emile tot het schrijven van drie zeer sobere dichtbundels, beter gekend onder de *Trilogie Noire*. De dichter bevindt zich in een zeer diepe psychische crisis en sluit zich volledig af van de wereld.

WERELDBEROEMD

Zes jaar na de publicatie van zijn eerste dichtbundel ontmoet Emile in het Schelgedorp Bornem de kunstenaar Marthe Massin, de dichter is dan 34. Twee jaar later zijn ze getrouwd en wonen ze in Brussel. De dichter legt zich daar volledig toe op het schrijven en uit zijn geluk in drie bundels liefdespoëzie. Ook de industriële revolutie doet dienst als inspiratiebron. Hij trekt in een aantal dichtbundels ten strijde tegen de teloorgang van het platteland en de sociale ongelijkheid. In 1898 verhuizen Emile en zijn vrouw naar de omgeving van Parijs. Deze verhuis komt de inspiratie van de dichter ten goede. Bij het begin van de twintigste eeuw zijn de werken van de Franstalige Vlaamse dichter wereldberoemd en in alle Europese talen vertaald. Hij reist dan ook veel rond om lezingen te geven. In 1911 grijpt hij net naast de Nobelprijs voor de literatuur die naar zijn vriend Maurice Maeterlinck gaat. Bij

het uitbreken van Wereldoorlog I uit de pacifistische dichter zijn mening over het geweld in anti-Duitse geschriften en licht ze toe bij verschillende voordrachten. Zijn laatste voordracht houdt hij op 26 november 1916 te Rouen in Frankrijk. Een dag later springt hij iets te onstuimig op een aanrijdende trein en valt. Emile Verhaeren is op slag dood.

DRIEMAAL IS SCHEEPSRECHT

Omdat België op dat moment bezet is door de Duitsers, stelt Frankrijk voor Emile te begraven op Frans grondgebied. Na verzet van de familie en tussenkomst van Koning Albert I, wordt de schrijver begraven in Adinkerke. Wanneer het oorlogsgeweld het graf dreigt te vernielen, worden de stoffelijke resten overgebracht naar Wulveringen. Bijna elf jaar later vindt Emile Verhaeren de rustplaats die hij zelf gewenst had: in zijn geboortedorp Sint-Amands, aan de oevers van de Schelde.

Bij de viering van zijn honderdste verjaardag zijn de stoffelijke resten van zijn vrouw bijgezet in het praalgraf aan de Schelde.

150E VERJAARDAG

Inmiddels is de 150e verjaardag bijna een feit. Deze wordt echter niet alleen herdacht op zijn geboortedag, maar het ganse jaar door. Zo kunt u tot 30 oktober 2005 in het Provinciaal Museum Emile Verhaeren terecht voor de interactieve tentoonstelling TegenWOORDig. Het hele jaar door kunt u genieten van een aantal herwerkte Emile Verhaeren wandelingen, uitgestippeld langs belangrijke plaatsen uit zijn jeugd in zijn geboortedorp Sint-Amands. Tot eind juni tonen de schilderijen van Danny Colman het Sint-Amands van de vorige eeuw. En tijdens de zomermaanden treft u in het veerhuis het Sint-

Ter gelegenheid van het Verhaerenjaar werd dit doek met gedicht gemaakt

Amands ten tijde van Verhaeren. In september en oktober tenslotte is in Antwerpen de tentoonstelling Anarchisten rond Emile Verhaeren te bezichtigen. Op 21 mei, exact 150 jaar na de geboorte van Emile Verhaeren wordt de 30km lange Verhaeren fietsroute geopend en bereiken de feestelijkheden

een hoogtepunt. Ingrediënten zijn een literaire picknick, fiets- en wandeltochten met verrassende literaire ontmoetingen, een officiële hulde aan het grafmonument en een heus volksfeest dat eindigt in een schitterend spektakel. (IV en EDS)

VOOR MEER INFO:
 Provinciaal Museum
 Emile Verhaeren
 Emile Verhaerenstraat 71
 2890 Sint-Amands
 Tel.: 052 / 33.08.05
 Fax.: 052 / 33.68.61
 e-mail:
 verhaerenmuseum@skynet.be
 website:
 www.emileverhaeren.be

Escaut,
*Sauvage et bel Escaut,
 Tout l'incendie
 De ma jeunesse endurente et
 brandie,
 Tu l'as épanoui :*
 Aussi,
*Le jour que m'abattra le sort,
 C'est dans ton sol, c'est sur tes
 bords,
 Qu'on cachera mon corps,
 Pour te sentir, même à tra-
 vers la mort, encor!*
 Emile Verhaeren, *Les Héros –*
L'Escaut

Schelde,
*Wilde en schone Schelde
 Gij hebt de gloed
 Doen stralen van mijn jeugd
 vol overmoed:
 Dus wil ik dat, als eens het lot
 mij nederslaat,
 Men op uw boorden, in uw
 schoot
 Mijn lichaam rusten laat,
 Om u te voelen nog, door-
 heen mijn dood...*

Emile Verhaeren,
 Les Héros – L'Escaut
 vertaling René Verbeeck

Gespot! Amos

Bij Hansweert staat aan de Schelde een opmerkelijk beeld, met een al even intrigerende naam, Amos.

Het beeld kreeg de naam van de profeet (of wachter) Amos, die rond 760 voor Christus zijn voorspellingen deed. Het gehavende informatiebordje geeft de volgende informatie: "Langs de Schelde van bron tot zee staan wachters. Hier staat Amos, de fruitteler en schapenfokker in Israël (± 750 v. Chr.). Hij waarschuwde tegen de vernietiging van het leven. Nog klinken zijn woorden. Ze staan in de bijbel."

Het beeld uit 1991 is in niet al te beste conditie, maar als het aan de Hansweertenaren ligt, komt daar snel verandering in. Een bronzen afgietsel zou onderdeel worden van een themapark. Onderzoek toont aan dat zo'n park succesvol kan worden, maar financiers wachten voorlopig af. Net als Amos.

Getijdenhaven van Lillo

Menselijk ingrijpen beïnvloedt de getijbeweging

Menselijke ingrepen in het Schelde-estuarium hebben invloed op de getijbeweging. Dat is één van de conclusies uit de zojuist afgeronde studie “Het Scheldegetij”, onderdeel van het project Zeekennis. In de vorige Scheldenieuwsbrief (maart 2005) heeft u een artikel vanuit het project Zeekennis kunnen lezen over de bodemdieren van de Westerschelde, dit keer is de getijbeweging aan de beurt. Het project Zeekennis bestudeert de waterbeweging, morfologie en ecologie van de Westerschelde en de samenhang tussen deze drie onderzoeksgebieden. De verworven (zee)kennis is van belang om toekomstige beleidsvragen te kunnen beantwoorden.

Een vraag naar het belang van een onderzoek naar getijden laat zich gemakkelijk beantwoorden. Zo kunnen veranderingen in hoog- en laagwaterstanden en een sterkere getijdoordringing het overstroomingsgevaar vergroten. Veranderingen in het getij dringen door tot Antwerpen (en verder stroomopwaarts). De scheepvaartbewegingen moeten zich aan die veranderingen aanpassen, de getijbeweging beïnvloedt dus ook de toegankelijkheid van de havens. Tot slot kunnen verregaande veranderingen in de getijbeweging een bedreiging vormen voor gebieden als Saeftinge, de schorren bij Waarde en andere unieke natuurgebieden en voor het karakteristieke meergeulenstelsel van de Westerschelde. Dat meergeulenstelsel omvat een hoofdgeul (ebgeul, tevens de hoofdvaargeul) en bijgeulen (waaronder de vloedgeul).

GEDEGEN STUDIE

Het Scheldegetij is een studie naar ‘hoe het getij zich door het Schelde-estuarium voortbeweegt’. De studie bespreekt de principes van de getijbeweging, te beginnen bij de fysische basiswetten, via de astronomische oorsprong van de getijverwekkende krachten, de getijbeweging in de oceanen, naar hoe deze golfbeweging zich voortplant naar ondiepe zeeën en estuaria. Een getijbeweging bestaat zowel uit een verticale als een horizontale beweging. De getijslag is de verticale beweging van het water tussen hoog- en laagwater, het verticale getij beschrijft dus verandering in waterstanden. De horizontale getijbeweging uit zich in de vloed- en ebstromen en beschrijft dus stroomsnelheden. Tot slot de laatste term: de getijdoordringing geeft de mate waarin en de afstand waarop de getijbe-

weging landinwaarts merkbaar is. In de studie worden ingewikkelde formules gepresenteerd waarmee de getijbeweging met behulp van wiskundige modellen te berekenen is. De onderzoeker vereenvoudigde deze formules volgens de zgn. harmonische methode. Hierdoor ontstond meer inzicht en een beter begrip voor de factoren en processen die de getijbeweging beïnvloeden.

THEORIE NAAST PRAKTIJK

Dan komt het rapport toe aan het eigenlijke Scheldegetij, het beschrijft en verklaart de voortplanting van het getij van de Noordzee naar de Zeeschelde in het kustgebied, het mondingsgebied, de Westerschelde en in de Zeeschelde. Hierbij worden theorie en praktijk naast elkaar gelegd. In de loop van de vorige eeuw zijn op diverse meetpunten in het

estuarium grootheden als hoogwater en laagwater continu gemeten. Deze gegevens zijn op verschillende manieren in grafieken weer te geven. Het rapport maakt gebruik van waterstandsverhanglijnen, lijnen die aangeven hoe op een bepaald tijdstip het getij verdeeld is over het estuarium. Aan de vorm en de verandering in tijd van de waterstandsverhanglijnen is de voortplanting van de getijdoordringing af te lezen. Daarnaast worden de veranderingen in de getijslag zichtbaar gemaakt met ‘tienjarige gemiddelden’: op verschillende meetpunten in het estuarium worden de gemiddelde hoogwaterstand en de gemiddelde laagwaterstand per tien jaar berekend vanaf 1888 tot 1990. Deze gemiddelden worden in een grafiek uitgezet zodat voor elke periode van tien jaar zichtbaar wordt hoe de gemiddelde hoog- en laagwaterstanden langs het Schelde-estuarium verlopen. Door deze verlopen van 1891 tot 1900 in één figuur te combineren krijgt men ook een beeld van de ontwikkeling in de tijd.

VAARGEULVERDIEPING

Een belangrijke conclusie van de studie is dat vooral na 1970 de getijslag en getijdoordringing, ook bij stormvloed, toenamen. De voornaamste oorzaak hiervan zijn de geometrieveranderingen (=veranderingen in de bodem en/of oevers) door verdieping en onderhoud van de vaargeul in de oostelijke Westerschelde en in de beneden-Zeeschelde. Deze conclusie kon getrokken worden omdat de studie “Het Scheldegetij” het inzicht in de getijbeweging in het Schelde-estuarium vergrootte door de samenhangende beschrijving van het ontstaan van de getijbeweging, van de theorie van

de waterbeweging en van de waargenomen ontwikkelingen in het estuarium. Het werd daardoor duidelijker wat er te verwachten is bij veranderingen in de geometrie van het Schelde-estuarium.

BETERE VOORSPELLINGEN

Dankzij de studie is dus het fysische inzicht in de getijbeweging in het Schelde-estuarium verbeterd. Een volgende stap is nu na te gaan of computermodellen die voorspellingen doen over waterbeweging en morfologie in het systeem voortaan gebaseerd kunnen worden op deze inzichten, want dan kunnen de voorspellingen van de modellen de realiteit dichter benaderen.

Experts gebruiken deze voorspellingen bijvoorbeeld om de bagger- en stortstrategie verder te optimaliseren en om de effecten van voorgestelde natuurcompensatie te bepalen.

NIEUWE VERRUIMING

En zal dit alles ook zijn invloed hebben op het beleid voor het Schelde-estuarium? Begin maart hebben Nederland en Vlaanderen het derde Memorandum van Overeenstemming getekend, waarin beide landen o.a. een nieuwe verruiming van de vaargeul naar Antwerpen zijn overeengekomen. Voor deze verruiming is een Milieu Effect Rapportage (MER, een onderzoek naar de gevolgen van deze verdieping voor het

Vanuit de lucht is het meergeulenstelsel goed te zien

milieu) nodig. Nederlandse en Vlaamse deskundigen bekijken momenteel op welke computermodellen en op welke kennis deze MER gebaseerd kan worden. De inzichten uit 'Het

Scheldegetij' worden daarin in elk geval meegenomen.

MEER INFORMATIE:

Douwe Dillingh, RIKZ, Den Haag, tel. +31 (0)70 311 4311

S c h e l d e N i e u w s

Schelde
InformatieCentrum

SCHELDEKRANT

Op 14 mei presenteren het Scheldefonds en het Schelde InformatieCentrum alweer hun derde Scheldekrant. Dit gebeurt dit jaar in Antwerpen op de Meir met de muzikale medewerking van Axl Peleman. De krant is bedoeld voor het brede publiek en omvat onder meer een interview met Saeftinghe- en Scheldekenners Jean Maebe, een artikel over het visgeleidingssysteem van de kerncentrale van Doel en een vergelijking van de Schelde met de Humber in Engeland.

Vanaf half mei is de Scheldekrant verkrijgbaar bij bibliotheken, gemeentehuizen en langs de Schelde bij tal van horecagelegenheden en bezoekerscentra. Wanneer u de krant ook binnen uw organisatie wilt verspreiden, neem dan contact op met het Scheldefonds of het Schelde InformatieCentrum. Meer informatie: info@scheldenet.be of info@scheldefonds.be.

HET ONTDEKKINGSWEEKEND:

LAAT JE VERRASSEN DOOR DE SCHATTEN VAN DE SCHELDE

Op het Scheldeweekend van 11 en 12 juni 2005 gooit de Schelde tussen Vlissingen en Gent haar deuren open voor het brede publiek.

Met dit initiatief willen de partners van 'De Schelde Natuurlijk!' samen met overheden en lokale organisaties betrokkenen met en langs de Schelde ijveren voor een positief imago van de Schelde. Dit is nodig om werk te kunnen maken van een duurzaam Schelde-estuarium.

Op verschillende locaties zetten happenings, zowel langs Nederlandse als Vlaamse zijde, een heel weekend lang de verborgen schatten van de Schelde in de kijker. Daarnaast komt de Schelde nog op tal van andere plaatsen langs haar loop verrassend uit de hoek!

Vanaf 10 mei staat het programma op www.DeScheldeNatuurlijk.be / ~nl.; e-mail: info@vogelbescherming.nl of info@wwf.be.

De Schelde Natuurlijk!' is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen WWF-België, Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt vanuit Vlaanderen en Vogelbescherming Nederland, Vereniging Natuurmonumenten, Vereniging Zeeuwse Milieufederatie en Stichting Het Zeeuwse Landschap vanuit Nederland.

COMMUNICATIE EN BESLUITVORMING ROND DE SCHELDE

Op 11 maart 2005 bereikten de Nederlandse en de Vlaamse regering overeenstemming over de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium. De Ontwikkelingsschets bevat besluiten over projecten en maatregelen, die een oplossing moeten bieden voor geconstateerde problemen op het gebied van veiligheid tegen overstromen, toegankelijkheid en natuurlijkheid. De inhoud van deze schets is in te zien via www.proses2010.nl/~be.

Nederland en Vlaanderen ondertekenden ook een Memorandum van Overeenstemming waarin onder meer afspraken zijn vastgelegd over de verdeling van de kosten.

Het Bestuurlijk Overleg Westerschelde betreft de beslissing van het Nederlandse kabinet in te stemmen met de verdieping van de Westerschelde. Voor Zeeland is de aanleg van 600 hectare nieuwe estuariene natuur een belangrijk gevolg. Het kabinet heeft in haar besluit en in de overeenkomst met Vlaanderen rekening gehouden met de Zeeuwse belangen.

In mei richt het Bestuurlijk Overleg Westerschelde zich op het informeren en communiceren van de inhoud van de Ontwikkelingsschets en de wijze waarop aan de wensen van Zeeland is tegemoetgekomen. Op 17 mei kunnen Zeeuwen hun mening geven over de Ontwikkelingsschets. In het Scheldetheater in Terneuzen houdt provincie Zeeland vanaf 19.00 uur een informatiebijeenkomst over de verdieping en de daarmee gepaard gaande natuurontwikkelingsplannen. Meer informatie op www.scheldenet.nl of www.zeeland.nl

Wonen en werken aan de Schelde

“Waterfront”, met zicht op Zeeland

De wind giert nog door het gebouw en overal lopen bouwvakkers rond. Aan de oever van de Westerschelde verrijst op dit moment het hoogste woongebouw van Zeeuws-Vlaanderen: “Waterfront”. Schelde Nieuwsbrief sprak met Jos Broeren, hoofdvoerder van het project.

Op de plaats waar ooit de watertoren stond in Terneuzen, zijn op dit moment twee woontorens in aanbouw. De twee torens hebben elk een eigen karakter, de ene toren is zee-groen (van het water), de andere is lichtblauw (van de Zeeuwse lucht). Het ontwerp is van Frank Roodbeen die zich heeft laten inspireren door een vuurtoren: hoog en slank. Jos Broeren is sedert februari 2004 betrokken bij het project “Waterfront”. Hij werkt al enkele jaren voor Aannemersbedrijf van der Poel b.v.. Broeren, afkomstig uit het Limburgse Venray, leerde zijn vrouw kennen op een ander bouwproject in Cadzand-Bad. Samen wonen ze in Breskens, een havenstadje aan de Westerschelde. “Het is een bijzonder project”, vertelt hij. “Het gebeurt niet altijd dat we kunnen werken met zo’n uitzicht over de Westerschelde. Aan de ene kant zie je Breskens, aan de oostkant kijk je tot aan Antwerpen. Richting het zuiden kun je het kanaal Gent-Terneuzen volgen.”

MOEILIJKE START

Jarenlang was de watertoren in Terneuzen een baken in de stad. De Terneuzenaren waren dan ook niet blij toen deze in 1999 tegen de vlakke ging, om

ruimte te maken voor twee woontorens. Vanwege de vele juridische procedures kon de bouw van Waterfront pas in juli 2003 beginnen. Broeren vertelt dat de meningen in Terneuzen inmiddels aardig bijgesteld zijn. “Iets nieuws wekt in het begin altijd argwaan op, maar nu men ziet wat er in de plaats komt verstoppen de meeste protesten.”

WERK IN UITVOERING

Broeren geeft leiding aan zo'n zeventig bouwplaatsmedewerkers. De snelheid van de bouw is ongeëvenaard: 3 appartementen per week of 3 verdiepingen per twee weken. Deze

snelheid kon gehaald worden vanwege de gekozen bouwmethode van prefab betonnen verdiepingshoge elementen. Vanwege het werken op grote hoogte is er extra aandacht besteed aan de veiligheid van de werknemers. De hoogste toren is 26 verdiepingen en 80 meter hoog. De andere toren telt 22 verdiepingen en is 68 meter hoog.

AFWERKING

Inmiddels is de afwerking van de woontorens in volle gang. Broeren verwacht dat de oplevering van Waterfront begin juni zal plaatsvinden. Zelf zou hij er ook wel willen wonen. “Het is natuurlijk een unieke locatie aan de Schelde.” Inmiddels zijn er 36 van de in totaal 46 appartementen verkocht. De meeste kopers zijn Zeeuws-Vlamingen. Vanaf juli 2005 kunnen de eerste bewoners wegzwijmelen met uitzicht op al het moois dat de Westerschelde heeft te bieden. (SDF)

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een De Schelde Nieuwsbrief is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse kwartaaluitgave van het Schelde InformatieCentrum. Abonnementen zijn gratis.

De nieuwsbrief valt onder verantwoordelijkheid van de in het Bestuurlijk Overleg Westerschelde participerende organisaties, de Administratie Waterwegen en Zeewezen, AMINAL afdeling Natuur en het Instituut voor Natuurbehoud. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Europese LIFE project MARS.

De in de nieuwsbrief gepubliceerde meningen weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het beleid van de participerende organisaties.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM
Grenadierweg 31, Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon +31 (0)118 672293
E-mail: info@scheldenet.nl
Coördinator: Anja Phernambucq

Schelde InformatieCentrum
op Internet

www.scheldenet.be
www.scheldenet.nl

CORRESPONDENTIEADRES BELGIË

Schelde InformatieCentrum/
Vlaanderen
P/a VLIZ
Vismijn, Pakhuizen 45-52
8400 Oostende
Telefoon +32 (0)59 342144
info@scheldenet.be

REDACTIE

Bregje Beyst, Steven De Froy,
Else De Schryver, Michel De Smet,
Anton Feijtel, Ben Sinke,
Rob Termaat, Ingrid Verbessem,
Katrien Weyn

EIND- EN HOOFDREDACTIE

Laurens Vogelezang, respectievelijk Jolanda Duinkerke

ILLUSTRATIES

Steven De Froy, Anita Eijlers,
Lex Kattenwinkel, Loodswezen
regio Scheldemonden, Provinciaal
Museum Emile Verhaeren,
Dick Stellenraad-Aeroview,
Ingrid Verbessem

VORMGEVING EN PRODUCTIE

 Pitman Grafisch Bedrijf B.V.
Goes

OPLAGE
3500

OVERNAME VAN ARTIKELEN
Overname van artikelen is mogelijk met bronvermelding en na toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513